

Norrbottens civilsamhälle

Kartläggning 2017

Social Ekonomi Övre Norrland (SEÖN)

Kartläggningens avsändare: Social Ekonomi Övre Norrland (SEÖN)

Civilsamhällets parasollorganisation i Norrbotten och Västerbotten

Medlemsorganisationer

ABF Västerbotten, Coompanion Norrbotten, Coompanion Västerbotten, Folkbildning Västerbotten, Folkuniversitetet Norra Sverige, Frivilligcentralen Umeå
GF Chansen, Hela Sverige ska leva Norrbotten, Hela Sverige ska leva Västerbotten, KFUM Umeå, Medborgarskolan Nord, Medlefors folkhögskola, Norrbottens bildningsförbund, Norrbottens Idrottsförbund, Rädda Barnens riksförbund, Sensus Norra Norrland, SISU Idrottsutbildarna Västerbotten, Skellefteå Byautvecklingsråd
Studieförbundet Bilda Nord, Studieförbundet Vuxenskolan Norrbotten, Sunderbyns folkhögskola, Svenska Kyrkan Luleå Stift, Umeå Föreningsråd, Västerbottens Blåbandsdistrikt, Västerbottens Idrottsförbund, Västerbottens läns nykterhetsförbund, Öppen Gemenskap m.fl.

Webbplats www.socekon.wordpress.com

Facebook www.facebook.com/groups/1526778857593762

Om kartläggningen

Syfte

Skapa en överblick av Norrbottens civilsamhälle, vad gäller omfattning, roller och betydelse

Frågor

Vilka organisationer finns?

Vilka verksamheter bedriver de?

Hur många sysselsätter de?

Hur stort ekonomiskt värde skapar de?

Hur samverkar de med varandra och andra?

Vilka förutsättningar och villkor råder?

m.m.

Underlag

Statistik

Intervjuer

Dialoger

Forskning & utredningar

Utförare

Malin Lindberg, forskare och företagare,
Analys & Process Malin Lindberg AB

Ingvar Rönnbäck, företagare,
Another Development Perspective AB

Finansiär

Region Norrbotten

Referensgrupp

Består av regionala och vissa lokala organisationer inom olika verksamhetsområden

Bidrar med erfarenheter, kontakter, spridning m.m.

Deltagare

ABF Norr, Coompanion Norrbotten, Friluftsförbundet Region Norr, Hela Sverige ska leva Norrbotten, HSO Norrbotten, Hyresgästföreningen Region Norrland, Luleå Lions Club, Norrbottens Bildningsförbund, Norrbottens Idrottsförbund, Norrbottens Scoutdistrikt, Rädda Barnen i Norrbottens distrikt, Somaliska föreningen, Sputnik, Svenska kyrkan Luleå stift, Sveriges Konstföreningar Norrbotten

Intervjuer

Med 14 regionala och vissa lokala organisationer inom olika verksamhetsområden

Intervjuade

Coompanion Norrbotten, Hela Sverige ska leva Norrbotten, HSO Norrbotten, IOGT/NTO i Norrbotten, Norrbottens Bildningsförbund, Norrbottens Idrottsförbund, PRO Norrbotten, RFSL Luleå och norra Norrbottens län, Rädda Barnen Norrbottens distrikt, SEÖN, Sputnik, Svenska kyrkan Luleå stift, Svenska samernas riksförbund, Svenska Tornedalingars Riksförbund

Vad menas med civilsamhälle?

En samhällssektor i samhället vid sidan av staten, näringslivet och familjen

En arena där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans utifrån gemensamma intressen

Omfattar ideella föreningar, ekonomiska föreningar, allmännyttiga stiftelser, registrerade trossamfund m.fl.

Alternativa benämningar: den idéburna sektorn, den ideella sektorn, den tredje sektorn m.m.

Tidigare kunskaper om civilsamhället i Sverige och världen

Civilsamhällets definitioner, särart, mervärde m.m. (demokratiska organisationsformer, allmännytta/medlemsnytta, ideellt engagemang, förankring i civilsamhället)

Omfattning och ekonomi (238 000 org i Sverige, 6,2 miljoner är medlemmar, omsätter 3% av BNP)

Demokrati (Röstbärare, Demokratiskola, Involvering, Överbryggare, Mötesplatser)

Välfärd (Roller som tjänsteleverantör/röstbärare/innovatör, Socialt företagande)

Från lokal till global utveckling (Kollektivt engagemang inom & över gränser)

Hållbar utveckling (FNs globala hållbarhetsmål)

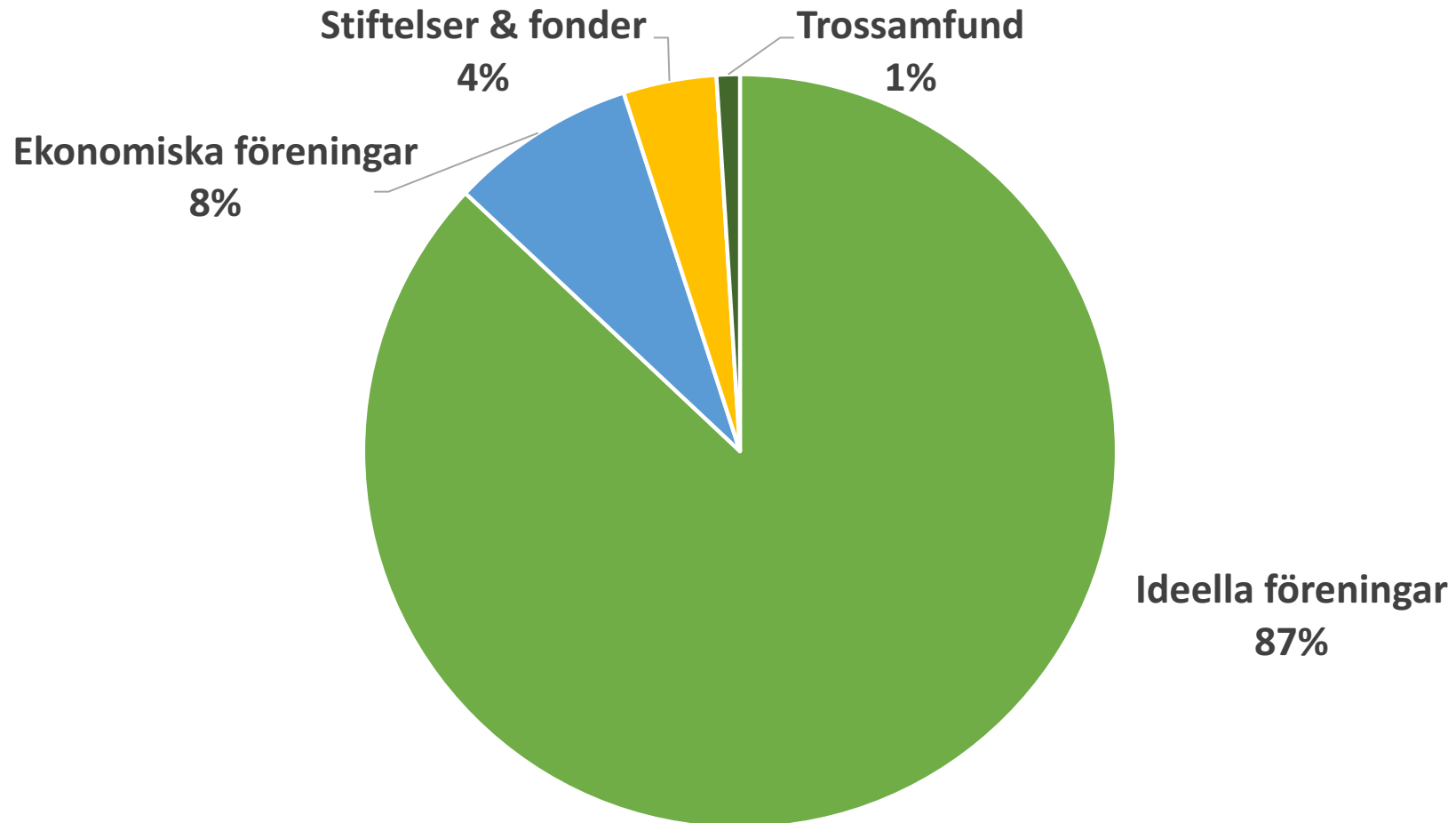
Samverkan (Överenskommelsen, Partsgemensamt forum, IOP, andra partnerskap)

Norrbottens civilsamhälle i siffror

6 155 organisationer i Norrbotten

(3% av Sveriges 238 000 organisationer, samma som befolkningsandel)

Civilsamhällets geografi

	Ideella föreningar	Ekonomiska föreningar	Stiftelser	Registrerade trossamfund	Alla organisationer	Andel organisationer	Andel befolkning
Arjeplog	151	17	5	2	175	3%	1%
Arvidsjaur	273	17	5	2	297	5%	3%
Boden	525	41	18	4	588	10%	11%
Gällivare	380	29	6	4	419	7%	7%
Haparanda	227	16	11	3	257	4%	4%
Jokkmokk	194	19	9	1	223	4%	2%
Kalix	375	36	12	5	428	7%	6%
Kiruna	471	48	3	5	527	8%	9%
Luleå	1317	124	108	9	1558	25%	31%
Pajala	233	28	4	2	267	4%	2%
Piteå	737	59	38	4	838	14%	17%
Älvsbyn	201	13	6	2	222	4%	3%
Övertorneå	122	9	0	1	132	2%	1%
Övertorneå	202	13	7	2	224	4%	2%
Norrbotten	5408	469	232	46	6155	100%	100%

Vanligaste verksamhets- områdena

Intressebevakning och religiös verksamhet
3 191 organisationer

Sport-, fritids- och nöjesverksamhet
1 267 organisationer

Fastighetsverksamhet
288 organisationer

Konstnärlig och kulturell verksamhet,
samt underhållningsverksamhet
189 organisationer

Öppna sociala insatser
123 organisationer

Utbildning
82 organisationer

Civilsamhällets arbetsliv

15 389 anställda (inkl fast anställda, visstidsanställda, timanställda m.fl.)

1 458 arbetsgivare (24% av organisationerna)

55% kvinnor, 45% män

10% utländsk bakgrund (jmftr med 13% av Norrbottens och 23% av Sveriges befolkning)

Intressebevakning och religiös verksamhet

43% av civilsamhällets alla anställda

Näst högst lönesumma

Utbildning

15% av civilsamhällets alla anställda

Näst högst lönesumma

Detaljhandel

15% av civilsamhällets alla anställda

Högst lönesumma

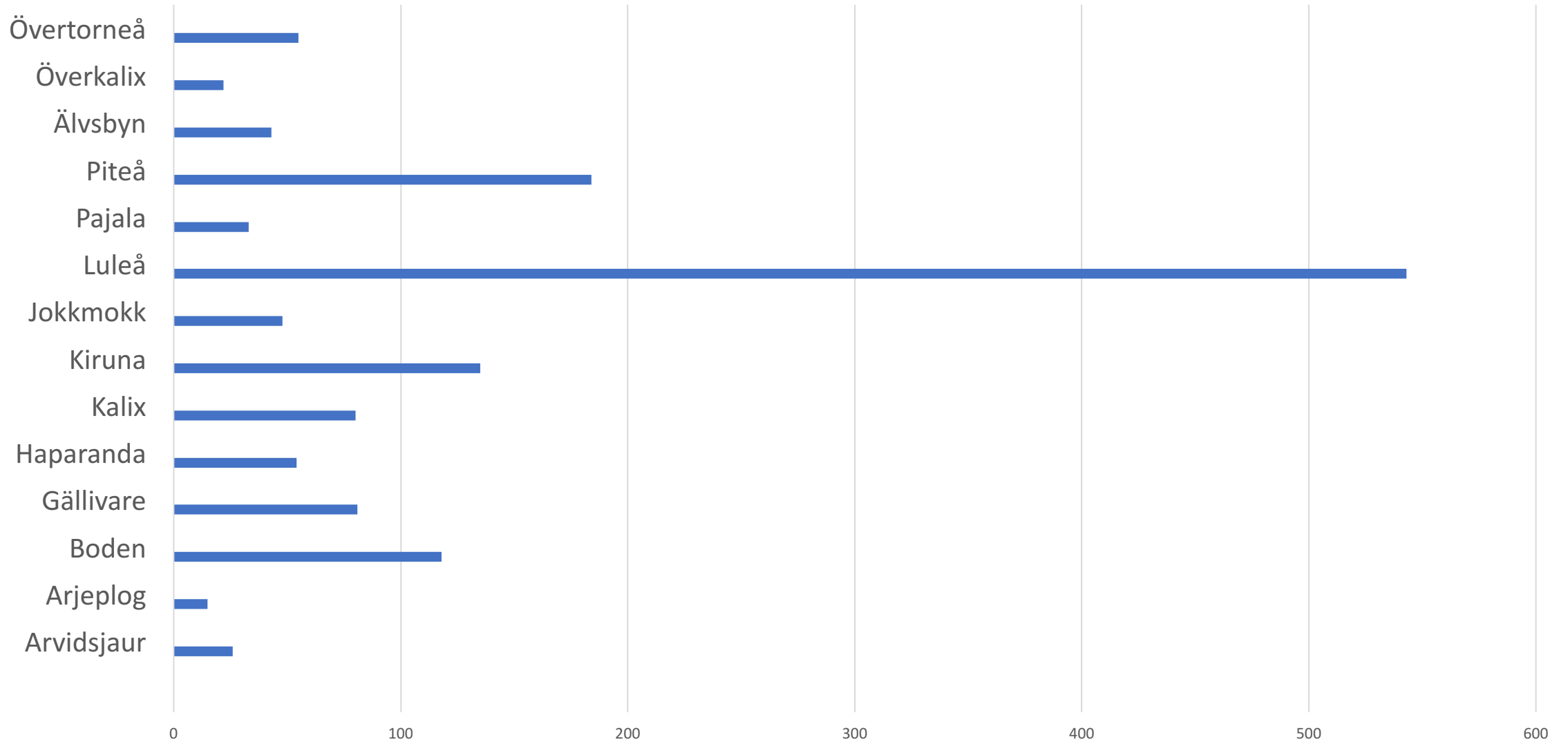
Sport-, fritids- och nöjesverksamhet

12% av civilsamhällets alla anställda

Civilsamhällets lönesumma

1,4 miljarder kronor

Civilsamhällets ekonomi

Intäkter

6,6 miljarder kronor

Ekonomiska föreningar 65% (jmfprt med 8% av antalet organisationer)

Ideella föreningar 20% (jmfprt med 87% av antalet organisationer)

Trossamfund 8% (jmfprt med 1% av antalet organisationer)

Stiftelser 7% (jmfprt med 4% av antalet organisationer)

Inkomstkällor

Offentliga bidrag och ersättningar (30%)

Försäljning (27%)

Medlemsavgifter (17%)

Privata gåvor (15%)

Finansiella intäkter (11%)

Resultat från intervjuer & dialoger

Civilsamhällets betydelse i Norrbotten

”Vad skulle hända om civilsamhället (eller vår organisation) inte fanns?”

Minskade samhällskostnader + demokratisk/hållbar samhällsutveckling

Stort bidrag till samhället, trots ofta begränsade resurser

Civilsamhällets roller

Röstbärare företräder grupper och frågor som behöver organisationer och organisering för att deras rättigheter ska skyddas och främjas

Tjänsteleverantör utför tjänster till olika grupper i samhället

Innovatör utvecklar nytänkande lösningar på samhällsliga och organisatoriska utmaningar

Resultat från intervjuer & dialoger

Variation

Vissa organisationer är stora, med många medlemmar, anställd personal, hög legitimitet, lång historia

t.ex. Norrbottens Idrottsförbund, Rädda Barnen, Svenska kyrkan

Vissa organisationer är mindre, nybildade, resursknappa, med begränsad historisk eller samhällelig förankring och legitimitet

t.ex. Sputnik, Tornedalingarnas riksförbund, SEÖN

Utmaningar för Norrbottens civilsamhälle

Projektberoende

Synlighet

Långsiktighet

Kunskapsbrist

Medlemsrekrytering

Samverkan

Ideellt arbete

Urbanisering

Resultat från intervjuer & dialoger

Samverkan

Utbredd samverkan med andra idéburna organisationer och offentliga organisationer
(sällsynt med näringslivet annat än sponsring)

Gemensamma organisationer, projekt, forum m.m.
(sällsynt med formella partnerskap)

Kräver en hel del arbetstid från civilsamhällets organisationer
som ofta har knappa resurser

Både konsensus med samsyn och konflikt med intressemotsättningar

Organisationer som företräder minoriteter och utsatta grupper har viss tillitsbrist gentemot
offentliga organisationer, utifrån erfarenheter av negativ maktutövning

Slutsatser

Centrala dimensioner

Roller och betydelse

Variation och förändring

Unika mervärden

Utmaningar

Idealitet och ekonomi

Kunskaper och samverkan

Rekommendationer

Kunskapshöjande insatser

Kunskapshöjande insatser om Norrbottens civilsamhälle utifrån kartläggningens resultat till politiker, tjänstemän, företagare, civilsamhället m.fl.

Utförs förslagsvis av SEÖN på uppdrag av Region Norrbotten

Åtagande om samarbete

Åtagande bland offentliga aktörer att initiera och upprätthålla samarbete med det civila samhällets organisationer inom relevanta områden

Omfattar förslagsvis region, kommuner och myndigheter

Rekommendationer

Överenskommelser

Upprättande av regionala och kommunala överenskommelser mellan idéburen, offentlig och möjligen privat sektor i Norrbotten inom relevanta verksamhetsområden

Genomförs förslagsvis i samarbete mellan SEÖN, Region Norrbotten och eventuellt någon regional näringslivsorganisation på den regionala nivån

FNs globala hållbarhetsmål

Regional samordning inom och mellan idéburen, offentlig och privat sektor i implementeringen av FNs globala hållbarhetsmål i Norrbotten

Genomförs förslagsvis i samarbete mellan SEÖN, Region Norrbotten, Norrbottens Kommuner, Länsstyrelsen i Norrbotten och regionala näringslivsorganisationer

Rekommendationer

Finansiering

Förbättrad överblick, långsiktighet och omfattning av offentlig och möjligen privat finansiering till Norrbottens civilsamhälle på både regional och kommunal nivå

Genomförs förslagsvis i samarbete mellan Region Norrbotten, Norrbottens Kommuner och Länsstyrelsen i Norrbotten

Social hänsyn i upphandlingar

Ökad användning av etablerade former för social hänsyn vid offentliga upphandlingar, på ett sätt som underlättar civilsamhällets roller som röstbärare, tjänsteleverantör och innovatör

Genomförs förslagsvis av region, kommuner och myndigheter

Tack

för din medverkan!

Social Ekonomi Övre Norrland (SEÖN)